

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
протокол засідання кафедри
«28» серпня 2023 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПШ 1.2.12 «ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ»

**Освітньо-професійна
програма**

Публічне управління та адміністрування

Спеціальність

281 Публічне управління та адміністрування

Факультет

Навчально-науковий інститут управління

2023 – 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Публічні фінанси» для здобувачів вищої освіти ОП «Публічне управління та адміністрування» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (галузь знань – 28 «Публічне управління та адміністрування»).

Розробник:

Верительник Світлана Мельсиківна, доцент кафедри публічного управління та адміністрування ННІУ МДУ, доктор філософії з публічного управління та адміністрування.

© Верительник С.М., 2023

© Маріупольський державний університет, 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>28 Публічне управління та адміністрування</u>	Обов'язкова з циклу дисциплін професійної підготовки	
Семестрових модулів – 1	ОП «Публічне управління та адміністрування» <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3	3
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Реферат (есе, доповідь для обговорення)		Семестр	
Загальна кількість годин: – 150		5	5
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський) рівень</u> Ступінь вищої освіти: <u>Бакалавр</u>	32	10
		Практичні, семінарські	
		28	10
		Самостійна робота	
		50	90
		Індивідуальні завдання:	
	40	40	
	Вид контролю: екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 60/90 (67%)

для заочної форми здобуття вищої освіти – 20/130 (15%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: засвоєння теоретичних знань та формування професійних компетентностей щодо використання методів та інструментарію управління публічними фінансами.

Завдання навчальної дисципліни: оволодіти теоретичними та організаційними основами публічних фінансів; поглиблено вивчити фінансове законодавство; набути вміння роз'яснювати окремі положення фінансового законодавства, вирішувати дискусійні питання, давати пропозиції щодо його вдосконалення; набути знань з питань контрольної роботи фінансових органів.

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи публічних фінансів.
2. Основні елементи системи публічних фінансів.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – обов'язкова компонента з циклу дисциплін професійної підготовки, обсягом - 150 годин / 5 кредитів ECTS. Належить до числа новітніх навчальних курсів і передбачає міждисциплінарний і системний підхід до вивчення основних засад публічних фінансів.

Передумови для вивчення дисципліни:

знання:

- методологічних засад формування системи публічних фінансів;
- інституційних особливостей структурної композиції публічних фінансів для різних моделей соціально-економічного розвитку країни, емерджентних та розвинутих економік;
- підходів до оцінювання ефективності функціонування публічних фінансів;

вміння:

- використовувати методику перспективного фінансового прогнозування для розробки та реалізації стратегії розвитку публічних фінансів..

Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	КЗ1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. КЗ2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. КЗ4. Здатність бути критичним і самокритичним. КЗ7. Здатність планувати та управляти часом. КЗ8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. КЗ9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	КФ4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ. КФ5. Здатність використовувати систему електронного документообігу. КФ7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності. КФ8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх

	<p>впроваджувати.</p> <p>КФ10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>КФ11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>КФ12. Здатність застосовувати ефективні управлінські інструменти публічного управління та адміністрування в органах державної та регіональної влади, місцевого самоврядування з урахуванням тенденцій сталого розвитку держави та Приазов'я зокрема.</p>
Результати навчання	<p>РН9. Знати основи електронного урядування.</p> <p>РН10. Уміти користуватися системою електронного документообігу.</p> <p>РН13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.</p> <p>РН16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.</p>

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ»

Тема 1. Публічні фінанси як складова фінансової системи.

Економічна природа та сутність публічних фінансів. Історичні та економічні передумови виникнення фінансів. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Поняття та функції публічних фінансів. Поняття та принципи побудови фінансової системи. Підходи до структуризації фінансової системи. Основні структурні елементи фінансової системи України. Система публічних фондів як матеріальна основа публічних фінансів. Основні ланки сучасної системи публічних фінансів України.

Література:

1. Лютий І. О., Спасів Н. Я. Оцінка фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад. Фінанси України. 2019. № 7. С. 92–112. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/servisy/virtualni-vystavky/63-resursy-biblioteku/pratsi-vykladachiv-tneu/s/1739-2013-02-11-08-52-07>
2. Мельник В.М. Особливості здійснення фінансового контролю за діяльністю об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. Розвиток державного фінансового контролю в контексті економічної безпеки країни: зб. матеріалів I Міжнар. форуму Державна фіскальна служба України, Університет ДФС України. Ірпінь, 2019. 244 с
3. Марущак А.В. Правові основи контролю за виконанням місцевих бюджетів в Україні. International scientific and practical conference «Legal practice in EU countries and Ukraine at the modern stage». Conference proceedings, January 25–26, 2019. Arad. «Izdevnieciba Baltija Publishing». S. 393–395.
4. Латковська Т.А. Сучасний стан та актуальні проблеми публічної фінансової системи. Lex Portus. 2019. № 4(18). С. 42–61.
5. Горбунов О.В. Місцеві фінанси як об'єкт державного фінансового контролю. Розвиток державного фінансового контролю в контексті економічної безпеки країни: зб. матеріалів I Міжнар. форуму. Держ. фіск. служба. України, Університет ДФС України. Ірпінь, 2019. 244 с.

Тема 2. Організаційні основи управління публічними фінансами.

Система управління публічними фінансами. Об'єкт і суб'єкт управління. Основні форми, методи та інструменти фінансового впливу. Принципи, на яких базується управління державними фінансами. Фінансовий апарат та його функції. Організаційний склад фінансової системи України. Фінансові органи та інститути. Особливості управління публічними фінансами у зарубіжних країнах.

Література:

1. Бліщук К. М. Особливості управління публічними фінансами у воєнний період. Ефективність державного управління . 2023. № 70/71. С. 62–67.
2. European Bank for Reconstruction and Development. Public Financial Management. 2021. URL: <https://www.ebrd.com/work-with-us/advisory/sector-publications/public-financial-management.html>
3. Бліщук К. М. Стратегії вдосконалення управління публічними фінансами. Ефективність державного управління. 2021. № 2 (67). С. 119-131. URL: <https://epa.nltu.edu.ua/index.php/journal/article/view/6/5> (дата звернення: 14.04.2023).
4. 2. Прутська О. Удосконалення системи управління публічними фінансами. Соціальнополітичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України : зб. наук.пр. IX міжнар. науково-практ. конф. (м. Вінниця, 14-16 верес. 2021 р.). Вінниця, 2021. С. 144-150. URL: <http://vtei.com.ua/doc/2021/1416092021/2.pdf#page=144> (дата звернення: 14.04.2023).
5. Шайнога А.Е. Публічні фінанси як складова фінансової системи. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Економічна». 2021. Вип. 101. С. 148–155.

Тема 3. Нормативно-правові засади функціонування публічних фінансів.

Фінансове право. Джерела фінансового права. Нормативно-правові акти, що регулюють фінансові відносини в Україні. Конституція України як основне джерело фінансового права. Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Бюджетний кодекс України. Міжнародні правові акти у сфері публічних фінансів.

Література:

1. Бліщук К.М., Козак І.І. Ефективність управління публічними фінансами в нових економічних умовах. Ефективність державного управління . 2020. Вип. 2(63). Ч. 2. С.201–210.
2. Прутська О. О. Зміст та структура публічних фінансів: теоретичний аспект. Приазовський економічний вісник. 2021. №3 (26). С.131–135
3. Возняк Г. В., Бенюк Л. Я. Обґрунтування поведінкових закономірностей прийняття рішень суб'єктами фінансово-економічних відносин на регіональному рівні. Регіональна економіка. 2021. № 1. С. 72–80.
4. Фінансові детермінанти економічного зростання регіонів і територіальних громад України в координатах поведінкової економіки :наукова доповідь. НАН України. ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України” ; наук. ред. Г.В. Возняк. Львів, 2021. 127 с.
5. Нікіфоров П. О., Качур Т. І. Реалізація концепції поведінкових фінансів у дослідженнях трансформації сфери публічних фінансів. Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка. 2021. Вип. 830. С. 37–44.

Тема 4. Публічні доходи та публічні видатки.

Публічні доходи та методи їх мобілізації. Джерела формування публічних доходів. Основні методи мобілізації публічних доходів: податки, позики та емісії. Сутність і призначення публічних видатків. Державне споживання. Бюджетне фінансування. Зв'язок функцій держави та публічних видатків. Класифікація видатків.

Література:

1. Децентралізація влади: порядок денний на середньо строкову перспективу: Аналітична доповідь / Жаліло Я. А., Шевченко О. В. та інші. Київ: НІСД, 2019. 192 с. URL: <https://discovery.kpi.ua/Record/000607945>
2. Ксьонжик І. В., Потравка Л. О., Замковий В. М. Соціально-економічний розвиток територіальних громад в Україні в контексті децентралізації. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1843>
3. Центр аналізу публічних фінансів та публічного управління при Київській школі економіки. Соціальні видатки: що і чому фінансує держава у I півріччі 2023 року. 2023. С. 1–6.
4. Фокша Л. В. Публічні фонди: поняття, ознаки та правова природа. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2022. № 10-16. С. 164.
5. Карлін М. І. Місцеві платежі в системі публічних фінансів України. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. 2022. Вип. 28. С. 112.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

«ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ»

Тема 5. Бюджет і бюджетна система.

Бюджет як економічна та правова категорія. Місце й значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільна та контрольна функції бюджету. Правова характеристика бюджету. Матеріальний зміст бюджету. Загальний та спеціальний фонд бюджету. Бюджетна система та принципи її побудови. Поняття бюджетної системи та бюджетного устрою. Основні етапи становлення і розвитку бюджетної системи України. Принципи побудови бюджетної системи України. Бюджетна класифікація. Бюджетне планування: сутність та методи.

Література:

1. Чугунов І. Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 532 с
2. Канєва Т., Галабурда А. Бюджетна політика держави в умовах воєнного стану. SCIENTIA RUCTUOSA. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2022. № 144(4). С. 98–109.
3. Куценко Т.Ф. Бюджетно-податкова політика: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ. 2002. 256 с.
4. Західна О., Бундз Н. Аналіз дохідної частини місцевих бюджетів України в умовах воєнного стану. Молодий вчений. 2022. № 12 (112). URL: <https://molodyivchenui.ua/index.php/journal/article/view/5670/5548>.
5. Польова О. Міжбюджетні відносини як інструмент механізму розвитку територіальних громад. Економіка та суспільство. 2022. № 39. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-37>.

Тема 6. Місцеві бюджети України.

Сутність та призначення місцевих бюджетів. Суть місцевих фінансів, їх склад і роль у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин. Функції місцевого бюджету. Загальний та спеціальний фонди місцевого бюджету. Доходи місцевих бюджетів. Основні джерела доходів місцевих бюджетів. Видатки місцевих бюджетів. Розмежування видів видатків між місцевими бюджетами. Основні напрями зміцнення доходної бази місцевих бюджетів. Бюджет розвитку місцевих бюджетів.

Література:

1. Місцеві бюджети під час війни: що варто знати: вебсайт. URL: <https://law-inwar.org/misczevi-byudzhety-pid-chas-vijny-shho-var-to-znaty/> (дата звернення 22.11.2023).
2. Економічна правда. Війна і державні фінанси: скільки потрібно грошей на відновлення і де їх брати: вебсайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/11/3/693382/index.amp> (дата звернення 28.11.2023).
3. Шулюк Б. С. Проблеми виконання місцевих бюджетів України: наукова діяльність. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/213.pdf (дата звернення 29.11.2023).
4. Обговорення актуальних проблем та ризиків місцевих бюджетів в умовах війни: вебсайт. URL: <https://m.youtube.com/watch?v=xvoeXeaUGRM> (дата звернення 29.11.2023).
5. Ксьонжик І. В., Потравка Л. О., Замковий В. М. Соціально-економічний розвиток територіальних громад в Україні в контексті децентралізації. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1843> (дата звернення: 07.12.2023)

Тема 7. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення.

Сутність фондів фінансових ресурсів цільового призначення. Основні принципи організації централізованих фондів фінансових ресурсів. Необхідність відокремлення державних цільових фондів. Види державних цільових фондів. Пенсійний фонд України. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Інші фонди цільового призначення.

Література:

1. Губерська, Н. Л., Чуприна, Л. М. Загальнотеоретична характеристика публічних фінансів в Україні та актуальні питання їх правового регулювання. Юридичний бюлетень. 2022. № 22. С. 76-84.
2. Захаркіна Л. С., Чухно Р. Ю., Веремієнко Є. В. Транспарентність публічних фінансів як фактор забезпечення фінансової безпеки держави. Вісник СумДУ. 2023. С. 122-130.
3. Клімова С. Оптимізація інформаційно-правового забезпечення управління публічними фінансами. Адміністративне право і процес. 2022. № 32. С. 85-92.
4. Фролов С., Григораш О., Орлов В., Фатхі Ш. Аналіз функціонування публічних фінансів як головної ланки фінансової системи України. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2020. № 4(24). С. 121-134.
5. Вахович І., Купира М., Недопад Г. Забезпечення бюджетної ефективності територій: теоретико-прикладний концепт. Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві. 2022. Т. 2 (44). С. 40-46.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього го	у тому числі			
л		п	інд	с.р	л		п	інд	с.р	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ»										
Тема 1. Публічні фінанси як складова фінансової системи.	17	4	4	6	3	17	1	1	6	9
Тема 2. Організаційні основи управління публічними фінансами.	17	4	4	6	3	17	1	1	6	9
Тема 3. Нормативно-правові засади функціонування публічних фінансів.	17	4	4	6	3	17	1	1	6	9
Тема 4. Публічні доходи та публічні видатки.	17	4	4	6	3	17	1	1	6	9
ІНДЗ 1				24					24	
Разом за змістовим модулем 1	68	16	16	24	12	68	4	4	24	36
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. «ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ»										
Тема 5. Бюджет і бюджетна система.	17	4	4	6	3	18	2	2	6	8
Тема 6. Місцеві бюджети України.	18	6	4	5	3	17	2	2	5	8
Тема 7. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення.	17	6	4	5	2	17	2	2	5	8
ІНДЗ 2				16		2			16	
Разом за змістовим модулем 2	52	16	12	16	8	52	6	6	16	24
Разом ІНДЗ				40	40				40	40
Підготовка до екзамену	30				30	30				30
Усього годин:	150	32	28	-	90	150	10	10	-	130

5. Перелік тем та зміст практичних (семінарських) занять (аудиторні заняття)

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
1.	Тема 1. Публічні фінанси як складова фінансової системи. Економічна природа та сутність публічних фінансів. Історичні та економічні передумови виникнення фінансів. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Поняття та функції публічних фінансів. Поняття та	<i>Скориставшись інформаційним и джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та</i>	4	1	РН09 РН10 РН13 РН16

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
	<p>принципи побудови фінансової системи. Підходи до структуризації фінансової системи. Основні структурні елементи фінансової системи України. Система публічних фондів як матеріальна основа публічних фінансів. Основні ланки сучасної системи публічних фінансів України.</p> <p>Література:</p> <p>1. Лютий І. О., Спасів Н. Я. Оцінка фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад. Фінанси України. 2019. № 7. С. 92–112. URL: http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/servisy/virtualni-vystavky/63-resursy-biblioteku/pratsi-vykladachiv-tneu/s/1739-2013-02-11-08-52-07</p> <p>2. Мельник В.М. Особливості здійснення фінансового контролю за діяльністю об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. Розвиток державного фінансового контролю в контексті економічної безпеки країни: зб. матеріалів І Міжнар. форуму Державна фіскальна служба України, Університет ДФС України. Ірпінь, 2019. 244 с</p> <p>3. Марущак А.В. Правові основи контролю за виконанням місцевих бюджетів в Україні. International scientific and practical conference «Legal practice in EU countries and Ukraine at the modern stage». Conference proceedings, January 25–26, 2019. Arad. «Izdevnieciba Baltija Publishing». S. 393–395.</p> <p>4. Латковська Т.А. Сучасний стан та актуальні проблеми публічної фінансової системи. Lex Portus. 2019. № 4(18). С. 42–61.</p> <p>5. Горбунов О.В. Місцеві фінанси як об'єкт державного фінансового контролю. Розвиток державного фінансового контролю в контексті економічної безпеки країни: зб. матеріалів І Міжнар. форуму. Держ. фіск. служба. України, Університет ДФС України. Ірпінь, 2019. 244 с.</p>	<p>повідомити на семінарському занятті наступне:</p> <p>Визначити економічну природу та сутність публічних фінансів.</p> <p>Проаналізувати історичні та економічні передумови виникнення фінансів.</p> <p>Охарактеризувати специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення.</p> <p>Визначити поняття та функції публічних фінансів.</p> <p>Визначити поняття та принципи побудови фінансової системи.</p> <p>Проаналізувати підходи до структуризації фінансової системи.</p> <p>Визначити основні структурні елементи фінансової системи України.</p> <p>Охарактеризувати систему</p>			

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
		публічних фондів як матеріальну основу публічних фінансів. Визначити основні ланки сучасної системи публічних фінансів України.			
2.	<p>Тема 2. Організаційні основи управління публічними фінансами. Система управління публічними фінансами. Об'єкт і суб'єкт управління. Основні форми, методи та інструменти фінансового впливу. Принципи, на яких базується управління державними фінансами. Фінансовий апарат та його функції. Організаційний склад фінансової системи України. Фінансові органи та інститути. Особливості управління публічними фінансами у зарубіжних країнах.</p> <p>Література:</p> <p>1. Бліщук К. М. Особливості управління публічними фінансами у воєнний період. Ефективність державного управління. 2023. № 70/71. С. 62–67.</p> <p>2. European Bank for Reconstruction and Development. Public Financial Management. 2021. URL: https://www.ebrd.com/work-with-us/advisory/sector-publications/public-financial-management.html</p> <p>3. Бліщук К. М. Стратегії вдосконалення управління публічними фінансами. Ефективність державного управління. 2021. № 2 (67). С. 119-131. URL: https://epa.nltu.edu.ua/index.php/journal/article/view/6/5 (дата звернення: 14.04.2023).</p> <p>4. 2. Прутська О. Удосконалення системи управління публічними фінансами. Соціальнополітичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України : зб. наук.пр. IX міжнар. науково-практ. конф. (м. Вінниця, 14-16 верес. 2021 р.). Вінниця, 2021.</p>	<p><i>Скориставшись інформаційним и джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i> Проаналізувати систему управління публічними фінансами. Визначити об'єкт і суб'єкт управління. Охарактеризувати основні форми, методи та інструменти фінансового впливу. Визначити принципи, на яких базується управління державними фінансами. Охарактеризувати фінансовий</p>	4	1	РН09 РН10 РН13 РН16

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
	<p>С. 144-150. URL: http://vtei.com.ua/doc/2021/1416092021/2.pdf#page=144 (дата звернення: 14.04.2023).</p> <p>5. Шайнога А.Е. Публічні фінанси як складова фінансової системи. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Економічна». 2021. Вип. 101. С. 148–155.</p>	<p>апарат та його функції. Визначити організаційний склад фінансової системи України. Проаналізувати фінансові органи та інститути. Визначити особливості управління публічними фінансами у зарубіжних країнах.</p>			
3.	<p>Тема 3. Нормативно-правові засади функціонування публічних фінансів. Фінансове право. Джерела фінансового права. Нормативно-правові акти, що регулюють фінансові відносини в Україні. Конституція України як основне джерело фінансового права. Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Бюджетний кодекс України. Міжнародні правові акти у сфері публічних фінансів. Література: 1. Бліщук К.М., Козак І.І. Ефективність управління публічними фінансами в нових економічних умовах. Ефективність державного управління . 2020. Вип. 2(63). Ч. 2. С.201–210. 2. Прутська О. О. Зміст та структура публічних фінансів: теоретичний аспект. Приазовський економічний вісник. 2021. №3 (26). С.131–135 3. Возняк Г. В., Бенюк Л. Я. Обґрунтування поведінкових закономірностей прийняття рішень суб'єктами фінансово-економічних відносин на регіональному рівні. Регіональна економіка. 2021. № 1. С. 72–80. 4. Фінансові детермінанти економічного зростання регіонів і територіальних громад</p>	<p><i>Скориставшись інформаційним и джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i> Проаналізувати фінансове право. Охарактеризувати джерела фінансового права. Визначити нормативно-правові акти, що регулюють фінансові відносини в Україні. Охарактеризувати конституцію</p>	4	1	РН09 РН10 РН13 РН16

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
	<p>України в координатах поведінкової економіки :наукова доповідь. НАН України. ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України” ; наук. ред. Г.В. Возняк. Львів, 2021. 127 с.</p> <p>5.Нікіфоров П. О., Качур Т. І. Реалізація концепції поведінкових фінансів у дослідженнях трансформації сфери публічних фінансів. Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка. 2021. Вип. 830. С. 37–44.</p>	<p>України як основне джерело фінансового права. Проаналізувати нормативно-правову базу управління публічними фінансами в Україні. Проаналізувати бюджетний кодекс України. Охарактеризувати міжнародні правові акти у сфері публічних фінансів.</p>			
4.	<p>Тема 4. Публічні доходи та публічні видатки. Публічні доходи та методи їх мобілізації. Джерела формування публічних доходів. Основні методи мобілізації публічних доходів: податки, позики та емісії. Сутність і призначення публічних видатків. Державне споживання. Бюджетне фінансування. Зв'язок функцій держави та публічних видатків. Класифікація видатків. Література: 1. Децентралізація влади: порядок денний на середньо строкову перспективу: Аналітична доповідь / Жаліло Я. А., Шевченко О. В. та інші. Київ: НІСД, 2019. 192 с. URL: https://discovery.kpi.ua/Record/000607945 2. Ксьонжик І. В., Потравка Л. О., Замковий В. М. Соціально-економічний розвиток територіальних громад в Україні в контексті децентралізації. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. No 11. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1843</p>	<p><i>Скориставшись інформаційним и джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i> Проаналізувати публічні доходи та методи їх мобілізації. Визначити джерела формування публічних доходів. Охарактеризувати основні методи мобілізації публічних доходів:</p>	4	1	РН09 РН10 РН13 РН16

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
	<p>3. Центр аналізу публічних фінансів та публічного управління при Київській школі економіки. Соціальні видатки: що і чому фінансує держава у I півріччі 2023 року. 2023. С. 1–6.</p> <p>4. Фокша Л. В. Публічні фонди: поняття, ознаки та правова природа. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2022. № 10-16. С. 164.</p> <p>5. Карлін М. І. Місцеві платежі в системі публічних фінансів України. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. 2022. Вип. 28. С. 112.</p>	<p>податки, позики та емісії. Визначити сутність і призначення публічних видатків. Охарактеризувати державне споживання. Проаналізувати бюджетне фінансування. Визначити зв'язок функцій держави та публічних видатків. Проаналізувати класифікацію видатків.</p>			
5	<p>Тема 5. Бюджет і бюджетна система.</p> <p>Бюджет як економічна та правова категорія. Місце й значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільна та контрольна функції бюджету. Правова характеристика бюджету. Матеріальний зміст бюджету. Загальний та спеціальний фонд бюджету. Бюджетна система та принципи її побудови. Поняття бюджетної системи та бюджетного устрою. Основні етапи становлення і розвитку бюджетної системи України. Принципи побудови бюджетної системи України. Бюджетна класифікація. Бюджетне планування: сутність та методи.</p> <p>Література:</p> <p>1. Чугунов І. Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 532 с</p> <p>2. Канева Т., Галабурда А. Бюджетна політика держави в умовах воєнного стану. SCIENTIA RUCTUOSA. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2022. No 144(4). С. 98–109.</p> <p>3. Куценко Т.Ф. Бюджетно-податкова політика: навч.-метод. посібник для самост.</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i></p> <p>Охарактеризувати бюджет як економічну та правову категорію. Визначити місце й значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Охарактеризува</p>	4	2	РН09 РН10 РН13 РН16

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
	<p>вивч. дисц.Київ: КНЕУ. 2002. 256 с.</p> <p>4.Західна О., Бундз Н. Аналіз дохідної частини місцевих бюджетів України в умовах воєнного стану. Молодий вчений. 2022. № 12 (112). URL: https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5670/5548.</p> <p>5.Польова О. Міжбюджетні відносини як інструмент механізму розвитку територіальних громад. Економіка та суспільство. 2022. № 39. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-37.</p>	<p>ти розподільну та контрольну функції бюджету.</p> <p>Надати правову характеристику бюджету.</p> <p>Визначити матеріальний зміст бюджету.</p> <p>Охарактеризувати загальний та спеціальний фонд бюджету.</p> <p>Проаналізувати бюджетну систему та принципи її побудови.</p> <p>Визначити поняття бюджетної системи та бюджетного устрою.</p> <p>Охарактеризувати основні етапи становлення і розвитку бюджетної системи України.</p> <p>Визначити принципи побудови бюджетної системи України.</p> <p>Проаналізувати бюджетну класифікацію.</p> <p>Визначити сутність та методи бюджетного планування.</p>			

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
6	<p>Тема 6. Місцеві бюджети України.</p> <p>Сутність та призначення місцевих бюджетів. Суть місцевих фінансів, їх склад і роль у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин. Функції місцевого бюджету. Загальний та спеціальний фонди місцевого бюджету. Доходи місцевих бюджетів. Основні джерела доходів місцевих бюджетів. Видатки місцевих бюджетів. Розмежування видів видатків між місцевими бюджетами. Основні напрями зміцнення доходної бази місцевих бюджетів. Бюджет розвитку місцевих бюджетів.</p> <p>Література:</p> <p>1. Місцеві бюджети під час війни: що варто знати: вебсайт. URL: https://law-inwar.org/misczevi-byudzhet-y-pid-chas-vijny-shho-var-to-znaty/ (дата звернення 22.11.2023).</p> <p>2. Економічна правда. Війна і державні фінанси: скільки потрібно грошей на відновлення і де їх брати: вебсайт. URL: https://www.epravda.com.ua/columns/2022/11/3/693382/index.amr (дата звернення 28.11.2023).</p> <p>3. Шулюк Б. С. Проблеми виконання місцевих бюджетів України: наукова діяльність. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/213.pdf (дата звернення 29.11.2023).</p> <p>4. Обговорення актуальних проблем та ризиків місцевих бюджетів в умовах війни: вебсайт. URL: https://m.youtube.com/watch?v=xvoeXeaUGRM (дата звернення 29.11.2023).</p> <p>5. Ксьонжик І. В., Потравка Л. О., Замковий В. М. Соціально-економічний розвиток територіальних громад в Україні в контексті децентралізації. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. No 11. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1843 (дата звернення: 07.12.2023)</p>	<p><i>Скориставшись інформаційним и джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i></p> <p>Визначити сутність та призначення місцевих бюджетів. Визначити суть місцевих фінансів, їх склад і роль у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин. Проаналізувати функції місцевого бюджету. Охарактеризувати загальний та спеціальний фонди місцевого бюджету. Проаналізувати доходи місцевих бюджетів. Охарактеризува</p>	4	2	РН09 РН10 РН13 РН16

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
		ти основні джерела доходів місцевих бюджетів. Проаналізувати видатки місцевих бюджетів. Визначити розмежування видів видатків між місцевими бюджетами. Охарактеризувати основні напрями зміцнення доходної бази місцевих бюджетів. Проаналізувати бюджет розвитку місцевих бюджетів.			
7	<p>Тема 7. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення.</p> <p>Сутність фондів фінансових ресурсів цільовою призначення. Основні принципи організації централізованих фондів фінансових ресурсів. Необхідність відокремлення державних цільових фондів. Види державних цільових фондів. Пенсійний фонд України. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Інші фонди цільового призначення.</p> <p>Література:</p> <p>1.Губерська, Н. Л., Чуприна, Л. М. Загальнотеоретична характеристика публічних фінансів в Україні та актуальні питання їх правового регулювання. Юридичний бюлетень. 2022. №22. С. 76-84.</p>	<p><i>Скориставшись інформаційним и джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i></p> <p>Визначити сутність фондів фінансових ресурсів цільовою призначення. Визначити основні принципи організації</p>	4	2	РН09 РН10 РН13 РН16

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
	<p>2.Захаркіна Л. С., Чухно Р. Ю., Веремієнко Є. В. Транспарентність публічних фінансів як фактор забезпечення фінансової безпеки держави. Вісник СумДУ. 2023. С. 122-130.</p> <p>3.Клімова С. Оптимізація інформаційно-правового забезпечення управління публічними фінансами. Адміністративне право і процес. 2022. № 32. С. 85-92.</p> <p>4.Фролов С., Григораш О., Орлов В., Фатхі Ш. Аналіз функціонування публічних фінансів як головної ланки фінансової системи України. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2020. №4(24). С. 121-134.</p> <p>5.Вахович І., Купира М., Недопад Г. Забезпечення бюджетної ефективності територій: теоретико-прикладний концепт. Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві. 2022. Т. 2 (44). С. 40-46.</p>	<p>централізовані фонди фінансових ресурсів.</p> <p>Аргументувати необхідність відокремлення державних цільових фондів.</p> <p>Визначити види державних цільових фондів.</p> <p>Проаналізувати пенсійний фонд України.</p> <p>Проаналізувати фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.</p> <p>Проаналізувати фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.</p> <p>Проаналізувати фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.</p> <p>Проаналізувати інші фонди цільового</p>			

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
		призначення.			
Разом:			28	10	

6. Самостійна робота (позааудиторні заняття)

№з/п	Назва напрямку	Кількістьгодин	
		денна форма	заочна форма
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	8	25
2.	Підготовка до семінарських занять	12	35
3.	Виконання індивідуальних завдань (реферат)	40	40
4	Підготовка і складання екзамену	30	30
Разом:		90	130

7. Індивідуальна робота

Індивідуальне завдання до модуля 1

Підготувати реферат/доповідь/есе на тему:

1. Вплив публічних фінансів на розвиток суспільного виробництва.
2. Роль публічних фінансів у регулюванні вартісних пропорцій національної економіки, галузевої й територіальної структури суспільного виробництва.
3. Особливості фінансів підприємств державного сектору.
4. Організація фінансів підприємств комунальної власності. Державне страхування.
5. Функції суб'єктів управління фінансами в Україні та закордоном: порівняльна характеристика.
6. Права і обов'язки Міністерства фінансів, його структурних підрозділів у регіонах у сфері управління фінансами.
7. Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері публічних фінансів.
8. Сутність, форми та методи фінансового контролю.
9. Система державного фінансового контролю в Україні.
10. Вітчизняне фінансове право: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку.
11. Бюджетний кодекс України, його структура та значення в нормативно правовому забезпеченні функціонування публічних фінансів.
12. Закон України про Державний бюджет України на поточний рік.
13. Кодекс належної практики по забезпеченню прозорості в бюджетно податковій сфері МВФ. Оптимальна практика із забезпечення прозорості бюджету.
14. Розподіл видатків між ланками бюджетної системи України.
15. Надати характеристику структурних елементів політичної системи.
16. Поняття та правові засади фінансування державних і місцевих видатків.
17. Організація фінансів соціально-культурної сфери.
18. Фінансове забезпечення видатків на освіту, науку та культуру.
19. Фінансування видатків на охорону здоров'я та фізкультуру і спорт.
20. Фінансування державного управління, національної оборони та правоохоронної діяльності. Публічні видатки на розвиток економіки.

Індивідуальне завдання до модуля 2

Підготувати реферат/доповідь/есе на тему:

1. Бюджетна реформа в Україні: напрямки проведення.
2. Реформування бюджетного законодавства.
3. Нова редакція Бюджетного кодексу України.
4. Міжбюджетні відносини в Україні.
5. Види міжбюджетних трансфертів.
6. Механізм визначення дотацій вирівнювання.
7. Основні напрями реформування міжбюджетних відносин в Україні.
8. Проблеми становлення місцевих фінансів в Україні.
9. Напрями реформування місцевого оподаткування в Україні.
10. Розвиток системи місцевих запозичень.
11. Розмежування видів видатків між місцевими бюджетами.
12. Соціальна спрямованість видаткової частини місцевих бюджетів.
13. Фінансування витрат місцевого господарювання.
14. Фінансування адміністративного апарату місцевих органів влади.
15. Роль цільових фондів у забезпеченні суспільних потреб.
16. Пенсійний фонд України: джерела формування та напрямки використання.
17. Пенсійна реформа в Україні.
18. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
19. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок

безробіття.

20. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

8.Методи навчання та контролю

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, консультацій, а також самостійна робота студентів за відповідними матеріалами.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностика результатів навчання відбувається у формі поточного модульного контролю (тестування за змістовими модулями, усне опитування, експрес-контроль), підсумкового контролю – письмового екзамену

Питання до екзамену

1. Особливості концепції Good Governance у механізмі публічного управління.
2. New Public Management у механізмі публічного управління.
3. Основні напрями сучасної державної політики зайнятості молоді.
4. Механізми публічного управління та адміністрування (в різних сферах, галузях).
5. Механізми публічного управління у сфері соціального захисту населення в Україні.
6. Механізми реалізації державної гендерної політики в Україні.
7. Державна політика запобігання та протидії корупції в Україні.
8. Прийняття управлінських рішень в органах публічного управління та адміністрування.
9. Публічна самоврядна влада як складова механізму публічного управління.
10. Особливості децентралізації влади в сучасній Україні.
11. Основні напрями адміністративної реформи в Україні.
12. Принципи прозорості та відкритості у діяльності органів публічної влади.
13. Тенденції демократичного врядування в Україні.
14. Процеси децентралізації в країнах Європи (в окремо взятій країні).
15. Децентралізація надання адміністративних послуг в Україні.
16. Механізми реалізації Цілей розвитку тисячоліття в Україні.
17. Соціальна держава: механізми формування та функціонування в Україні.
18. Реформування соціальної сфери в Україні.
19. Концепції публічного управління та адміністрування в системі теоретичних джерел.
20. Тенденції переходу України до електронного врядування.
21. Професійна підготовка кадрів у системі державної служби зайнятості.
22. Система управління якістю в діяльності органів влади.
23. Професійна компетентність публічних службовців.
24. Особливості управління в системі державної служби зайнятості в Україні.
25. Функціонування центрів надання адміністративних послуг в Україні.
26. Економічна природа та сутність публічних фінансів.
27. Історичні та економічні передумови виникнення фінансів.
28. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення.
29. Поняття та функції публічних фінансів.
30. Поняття та принципи побудови фінансової системи.
31. Підходи до структуризації фінансової системи.
32. Основні структурні елементи фінансової системи України.
33. Система публічних фондів як матеріальна основа публічних фінансів.
34. Основні ланки сучасної системи публічних фінансів України.
35. Фінансова політика як складова частина економічної політики держави.
36. Зміст та завдання фінансової політики.
37. Складові фінансової політики.
38. Типи фінансової політики на різних історичних етапах.

39. Напрямки реалізації державної фінансової політики.
40. Фінансова стратегія і фінансова тактика.
41. Типи регулювання фінансів.
42. Поняття та структура фінансового механізму.
43. Система управління публічними фінансами.
44. Об'єкт і суб'єкт управління.
45. Основні форми, методи та інструменти фінансового впливу.
46. Принципи, на яких базується управління публічними фінансами.
47. Фінансовий апарат та його функції.
48. Організаційна структура фінансової системи України.
49. Фінансові органи та інститути.
50. Особливості управління публічними фінансами у зарубіжних країнах.
51. Фінансове право.
52. Джерела фінансового права.
53. Нормативно-правові акти, що регулюють фінансові відносини в Україні.
54. Конституція України як основне джерело фінансового права.
55. Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні.
56. Міжнародні правові акти у сфері публічних фінансів.
57. Публічні доходи та методи їх мобілізації.
58. Джерела формування публічних доходів.
59. Основні методи мобілізації публічних доходів: податки, позики та емісії.
60. Сутність і призначення публічних видатків.
61. Державне споживання.
62. Бюджетне фінансування.
63. Зв'язок функцій держави та публічних видатків.
64. Класифікація видатків.
65. Податкова система та її елементи.
66. Поняття та склад податкової системи.
67. Принципи побудови оптимальної податкової системи.
68. Елементи системи оподаткування.
69. Класифікація податків.
70. Податкова система і податкова політика України.
71. Податковий кодекс України, його структура та значення в нормативно правовому забезпеченні функціонування публічних фінансів.
72. Система державної фіскальної служби України.
73. Сучасна податкова політика України.
74. Класифікація податків.
75. Прямі та непрямі податки.
76. Загальнодержавні та місцеві податки.
77. Бюджет як економічна та правова категорія.
78. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України.
79. Місце й значення бюджету в загальній системі фінансових відносин.
80. Розподільна та контрольна функції бюджету.
81. Правова характеристика бюджету.
82. Загальний та спеціальний фонд бюджету.
83. Бюджетна класифікація.
84. Бюджетне планування: сутність та методи.
85. Призначення і роль державного бюджету.
86. Система доходів Державного бюджету України.
87. Доходи загального та спеціального фонду державного бюджету України.
88. Структура доходів державного бюджету України.
89. Система видатків Державного бюджету України.

90. Основні напрямки використання бюджетних коштів.

91. Фактори, що впливають на формування видатків державного бюджету України в сучасних умовах.

92. Бюджетний дефіцит: причини, види та шляхи оптимізації.

93. Поняття й причини виникнення бюджетного дефіциту.

94. Види бюджетного дефіциту.

95. Джерела фінансування дефіциту бюджету.

96. Шляхи подолання бюджетного дефіциту.

97. Сутність та призначення місцевих бюджетів.

98. Суть місцевих фінансів, їх склад і роль у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно територіальних формувань в умовах ринкових відносин.

99. Функції місцевого бюджету.

100. Засади розмежування доходів і видатків між рівнями бюджетної системи.

101. Доходи місцевих бюджетів.

102. Основні джерела доходів місцевих бюджетів.

103. Видатки місцевих бюджетів. Розмежування видів видатків між місцевими бюджетами.

104. Види міжбюджетних трансфертів та порядок їх надання.

105. Основні напрями зміцнення доходної бази місцевих бюджетів.

106. Сутність фондів фінансових ресурсів цільовою призначення.

107. Основні принципи організації централізованих фондів фінансових ресурсів.

108. Необхідність відокремлення державних цільових фондів.

109. Види державних цільових фондів.

110. Пенсійний фонд України.

111. Фонд соціального страхування України.

112. Фонд загальнообов'язкового соціального страхування України на випадок безробіття.

113. Інші фонди цільовою призначення.

114. Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави й покритті бюджетного дефіциту.

115. Функції державного кредиту.

116. Форми державного кредиту.

117. Державні позики.

118. Міжнародний державний кредит.

119. Класифікація державних позик.

120. Управління державним кредитом.

121. Особливості оперативного управління державним кредитом.

122. Ефективність державних кредитних операцій.

123. Державний борг і його обслуговування в Україні.

124. Види державного боргу.

125. Управління державним боргом: основні принципи та методи.

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
Освітня програма	<u>«Публічне управління та адміністрування»</u>
Спеціальність	<u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u>
Форма навчання	<u>денна, заочна</u>
Семестр	5 _
Навчальна дисципліна	<u>Публічні фінанси</u>

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Соціальна держава: механізми формування та функціонування в Україні.
2. Конституція України як основне джерело фінансового права.
3. Бюджет як економічна та правова категорія.

Затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування
Протокол № _____ від «__» _____ 202 року

Завідувач кафедри _____ Анна ЧЕЧЕЛЬ
Екзаменатор _____ Світлана ВЕРИТЕЛЬНИК

Після атестаційний моніторинг проводиться у вигляді ректорської контрольної роботи, що передбачає виконання тестових завдань на навчальному порталі МДУ.

10. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі завдання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно розв'язав більшість завдань.
3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але безглибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину завдань.
2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість завдань.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно розв'язав окремі завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
0	відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1	фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
2	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
3	демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання

№ з/п	Критерії оцінювання	Бали
1	належне оформлення та актуальність матеріалу	5
2	наявність ґрунтовних висновків	5
3	наявність списку літературних джерел	5
Усього		15

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічнорозкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Тема 1.	11	0,37	3
Тема 2.	11	0,37	2
Тема 3.	11	0,37	3
Тема 4.	11	0,37	3
Виконання ІНДЗ 1	24	0,8	15
Тема 5.	11	0,37	3
Тема 6.	13	0,43	3
Тема 7.	12	0,4	3
Виконання ІНДЗ 2	16	0,53	15
Складання заліку/екзамену	30	1	50
Підсумок	150	5	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet, Zoom.

13. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

1. Лютий І. О., Спасів Н. Я. Оцінка фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад. *Фінанси України*. 2019. No 7. С.92–112. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/servisy/virtualni-vystavky/63-resursy-biblioteki/pratsi-vykladachiv-tneu/s/1739-2013-02-11-08-52-07>.

2. Мельник В.М. Особливості здійснення фінансового контролю за діяльністю об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. Розвиток державного фінансового контролю в контексті економічної безпеки країни: зб. матеріалів І Міжнар. форуму Державна фіскальна служба України, Університет ДФС України. Ірпінь, 2019. 244 с

3. Прутська О. Удосконалення системи управління публічними фінансами. Соціальнополітичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України : зб. наук.пр. ІХ міжнар. науково-практ. конф. (м. Вінниця, 14-16 верес. 2021 р.). Вінниця, 2021. С. 144-150. URL: <http://vtei.com.ua/doc/2021/1416092021/2.pdf#page=144> (дата звернення: 14.04.2023).

4. Шайнога А.Е. Публічні фінанси як складова фінансової системи. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Економічна». 2021. Вип. 101. С. 148–155.

5. Бліщук К.М., Козак І.І. Ефективність управління публічними фінансами в нових економічних умовах. Ефективність державного управління . 2020. Вип. 2(63). Ч. 2. С.201–210.

6. Прутська О. О. Зміст та структура публічних фінансів: теоретичний аспект. Приазовський економічний вісник. 2021. No3 (26). С.131–135.

7. Ксьонжик І. В., Потравка Л. О., Замковий В. М. Соціально-економічний розвиток територіальних громад в Україні в контексті децентралізації. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. No 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1843>.

8. Карлін М. І. Місцеві платежі в системі публічних фінансів України. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. 2022. Вип. 28. С. 112.

9. Чугунов І. Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 532 с

10. Канєва Т., Галабурда А. Бюджетна політика держави в умовах воєнного стану. *SCIENTIA RUCTUOSA*. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2022. № 144 (4). С. 98–109.

Додаткова література

1. Економічна правда. Війна і державні фінанси: скільки потрібно грошей на відновлення і де їх брати: вебсайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/11/3/693382/index.amp> (дата звернення 28.11.2023).

2. Обговорення актуальних проблем та ризиків місцевих бюджетів в умовах війни: вебсайт. URL: <https://m.youtube.com/watch?v=xvovXeaUGRM> (дата звернення 29.11.2023).

3. Захаркіна Л. С., Чухно Р. Ю., Веремієнко Є. В. Транспарентність публічних фінансів як фактор забезпечення фінансової безпеки держави. *Вісник СумДУ*. 2023. С. 122-130.

4. Фролов С., Григораш О., Орлов В., Фатхі Ш. Аналіз функціонування публічних фінансів як головної ланки фінансової системи України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. №4(24). С. 121-134.

5. Вахович І., Купира М., Недопад Г. Забезпечення бюджетної ефективності територій: теоретико-прикладний концепт. *Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві*. 2022. Т. 2 (44). С. 40-46.

6. Польова О. Міжбюджетні відносини як інструмент механізму розвитку територіальних громад. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-37>.

7. Valerii Pavliuk, Svetlana VERYTELNYK, Mykhailo KUZHELIEV, Oleh Kvasha, Vladyslav Pryimuk (2021) Modern Approaches To The Formation Of A Regional Development Strategy. Goal Setting, Sources Of Financing, Corporate Governance And Behavioral Finance In: 37th IBIMA Conference, April 2021, Cordoba, Spain (Web of Science).

8. О. Tarasenko, S. Verytelnyk, O. Vagis. Experience of foreign countries in public financial control in terms of decentralization. *Приазовський економічний вісник*. Вип. 2 (25). 2021. С. 44-48.

9. A. Chechel, S. Verytelnyk, Pirgo G. The shadow economy as a threat to national security in the framework of decentralization. *Актуальні проблеми розвитку менеджменту, фінансів та фінансової науки: ідеї та їх впровадження: Всеукраїнська наукова конференція (із зарубіжною участю)*. (м. Покровськ, 12-14 травня 2020 р.) Покровськ: Донецький національний технічний університет, 2020 р. С. 263-266.

10. Верительник С.М. Спроможні територіальні громади як чинник сталого розвитку. *Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції*. 27-28-травня 2021 р. Маріуполь (Україна). – Маріуполь-Київ: ПП Халіков Р.Р., 2021. – С. 10-13.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

2. Сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: <http://www.ibser.org.ua>.

14. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академічної доброчесності:
<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YkIlgQK8j0/edit>

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку результатів навчання, отриманих у неформальній та / або інформальній освіті МДУ.

Ресурси:

<https://prometheus.org.ua/> - Prometheus – Найкращі онлайн-курси України та світу

<https://www.ed-era.com/> - EdEra – студія онлайн-освіти

<https://www.prostir.ua/> - Громадський простір